

Frank Westerman

Terug naar De Nul

Een wandeling

Uitgeverij Van Oorschot
Amsterdam

I

Denkend aan Drenthe zie ik hunebedden.

Als kind vond ik ze leuker dan klimrekken. Minder glad, en je kon je verstoppen achter de draagstenen. Soms, bij een onbezonnen sprong van de ene naar de andere kei, haalde ik een knie open, maar dat was klein leed. De hunebedstenen zélf zaten onder de krassen en schaafwonden van hun reis uit Scandinavië – voortgeduwd en vermalen door massa's landijs.

Je kon me ervoor wakker maken. Ik veerde over-eind, schoot in mijn korte broek en riep, in de herinnering van mijn moeder: 'Mijn benen staan er klaar voor.'

Rond mijn elfde of twaalfde kreeg ik een terugkerende hunebeddroom. Plat op mijn buik schuif ik door het koele zand onder een deksteen, die ineens te laag boven de grond blijkt te hangen. Ik kom klem te liggen en probeer me hijgend los te wurmen. Al-

leen mijn armen en benen kan ik nog bewegen, als een trektop.

Ik vertel erover aan mijn zus.

Zij zegt: 'Ik droomde over de kabouters onder de grote boom in het bos. Dat ik daarbij wilde horen.'

We zitten bij haar thuis op de bank met tussen ons in de instructiebrief voor de hunebedexcursie van de volgende dag. In een eerder appje had ze het belangrijkste alvast geciteerd: VERGEET NIET JE KRISTAL MEE TE NEMEN.

Nu lees ik het direct bij de bron: *Ook jij mag een kristal meebrengen om in de cirkel achter te laten.*

Ik heb een stukje kwarts uit de Alpen bij me. We hebben afgesproken om de hunebedtocht met open vizier aan te gaan, en dus ook ruiterlijk mee te doen met de 'basiscursus wichelroedelopen'.

'Dat heb ik al eens gedaan,' zegt mijn zus.

'Nee!'

'In Engeland, op een camping.'

Mijn zus heeft in Wales gewoond, maar dit is nieuw voor mij. Allebei zijn we geboren op een steenworp van het 'langgraf van Emmen', het enige hunebed zonder dak. Zij vier jaar vóór mij, maar ondanks het leeftijdsverschil kijken we door vrijwel de-

zelfde oogharen naar de wereld. Dacht ik. Tot mijn verbazing blijkt mijn zus bekend met ‘leylijnen’ en ‘krachtplekken’.

Ik zeg: Stonehenge?

‘Ja Stonehenge, maar verderop in Glastonbury en Avebury zijn ook steencirkels. Die staan ook op leylijnen.’ Ik hoor dat ze ooit een keer, voortstappend met twee stokjes in haar handen, op zoek is gegaan naar water onder de grond. ‘Of het suggestie is of niet, je voelt dan echt iets.’

Het is op mijn voorstel dat we de hunebedden van onze geboortegrond in een nieuw licht gaan bekijken. Of beter: beleven. Maar nu twijfel ik of mijn zus morgen wel met beide benen op de grond blijft staan. ‘Het gaat ook over heksen,’ zeg ik.

‘Wicca, bedoel je.’ Ze kende er een, een vroegere schoolvriendin die elke zondag neerknielt bij een oude eik om in het reine te komen met haar verleden. Terwijl ik haar aanhoor neem ik me voor mijn scepsis thuis te laten. Open geest, en dan maar zien of de excursie iets bovennatuurlijks zal loswoelen. Blazend op mijn muntthee laat ik mijn oog glijden over het middagprogramma. *Je gaat je verbinden met je bron.* Onder aanvoering van een natuurgenezers

zullen we met hulp van bergkristal *het energetische krachtenveld van de Aarde verhevingen*. Wel mooi natuurlijk dat onze planeet nu de eerbiedshoofdletter toekomt die we vroeger in de kerk voorbehielden aan de Heere.

Wie uit Drenthe komt zegt: ‘Ik kom hier weg.’ Ik twijfel of daar trots uit spreekt, of toch eerder gêne. In navolging van mijn zus heb ik op de middelbare school een krachtige *herausweh* ervaren, zoals de Duitsers zeggen. Zo gauw het kon, op ons achttien-de, hebben we de een na de ander gehoor gegeven aan de roep van het ‘weg’: zij week uit naar het noorden, ik naar het zuiden. Toch trekt er losjes een onzichtbaar elastiek aan onze enkels, vastgemaakt aan de grote boom in het bos – of anders aan het langgraf van Emmen.

In het voorjaar van 2020 keerden we terug naar Drenthe. Dit gebeurde halverwege de Boekenweek, onverwacht. Ik kwam het rode Peugeotje van mijn ouders lenen om een praatje te houden in Wijster, bekend van ’s lands hoogste, met graszoden en fietspaden toegedekte vuilnisbelt. De voordeur stond open, dat was gek. Buurvrouw Mariëtte, een en al

kastanjebruine krullen, kwam me tegemoet. Er was iets gebeurd, ik moest niet schrikken. Mijn moeder lag half geknield op de keukenvloer met een voet die gezwikt in haar slof stak, als de flipper van een zeezoogdier. Ze probeerde zich aan haar vingerkootjes op te trekken aan de bestekla.

‘Hallo wie is daar?’ zei ze broos.

Ieder aan een kant, zonder te knijpen, hesen we mijn moeder op haar zachte, 85-jarige benen. Pa had niets gemerkt, die sliep in zijn stoel onder een opengespreide *Trouw*, en had, anders dan Mariëtte van hiernaast, niet gehoord dat mijn moeder de hele tijd om hulp had geroepen. Nu hinkte ze een stapje opzij, zich vasthoudend aan het aanrecht.

‘Het gaat wel weer,’ zei ze.

Ik zette haar bril recht en zag: het gaat niet meer.

Die week daalde de eerste lockdown neer. Ma had haar enkel gebroken, ze kon niet meer alleen naar de wc en vergat dat ze zojuist nog was geweest. Pa hield het liefst de hele dag zijn gestreepte pyjama aan. Af en toe kwam hij zich melden met een telkens aan glans winnende jeugdherinnering. Hoe hij en zijn broer Jan een keer een Wehrmachtsoldaat de